

Onderwerp Informatie over contractering huishoudelijke hulp 2014

Steller E.J.M. van Streepen

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 42 25 Bijlage(n) -

Ons kenmerk HV13.3652715

Datum **13 MEI 2013** Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief willen wij u informeren over de aanpak en uitgangspunten die ons voor ogen staan voor de contractering huishoudelijke hulp 2014. Ten behoeve van de continuïteit van de dienstverlening, bouwen we voort op het huidige bestek. Hiermee wordt onnodige onrust in het maatschappelijke veld voorkomen.

Verder willen we u informeren over onze wens om per 1 januari 2014 huishoudelijke hulp ook aan te bieden in de vorm van 'bemiddelde hulp'.

De huidige contracten voor huishoudelijke hulp lopen af per 1 januari 2014, de opties voor verlenging van de contracten zijn uitgeput. Om de continuïteit van de huishoudelijke hulp in natura te kunnen borgen, dient de gemeente nieuwe contracten af te sluiten.

In het regeerakkoord bezuinigt het kabinet 75 % op huishoudelijke hulp; alleen mensen die het niet zelf kunnen betalen, zouden nog in aanmerking komen voor een (maatwerkvoorziening voor) huishoudelijke hulp. De maatregel gaat volgens het regeerakkoord voor de nieuwe instroom in per 2014, voor de huidige gebruikers per 2015. De hiervoor ingeboekte korting bedraagt 90 miljoen euro in 2014 en 1,1 miljard euro in 2015. Voor onze gemeente zou de bezuiniging dan in de orde van grootte liggen van 900 duizend euro in 2014 en 11 miljoen euro in 2015. Zoals u bekend hebben wij daar grote zorgen over. Van de doelgroep heeft meer dan driekwart een laag inkomen; de resterende 25 % is dus ontoereikend om deze mensen van de benodigde hulp te blijven voorzien. Wij hebben de vaste commissie voor VWS van de Tweede Kamer van onze zorgen op de hoogte gesteld. Ook in bladen en andere media en platforms brengen wij onze zorgen naar voren over dat hulpbehoevende burgers niet meer de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben. Op het moment dat wij deze brief schrijven, vinden onderhandelingen over een zorgakkoord volop plaats.

Hoe dan ook, inkomensafhankelijk verstrekken van huishoudelijke hulp is alléén uitvoerbaar indien de wet gewijzigd wordt. Als de wet niet tijdig wijzigt (en dat is inmiddels de verwachting), legt het Rijk gemeenten in 2014 mogelijk toch een bezuinigingstaakstelling op. Het jaar 2014 wordt dus een overgangsjaar.

Huishoudelijke hulp in 2014 in grote lijnen

We willen bereiken dat alle burgers van wie is vastgesteld dat zij vanuit de Wmo ondersteuning nodig hebben bij het voeren van hun huishouding, deze hulp in 2014 ontvangen. Voor we deze individuele hulp vaststellen, onderzoeken we samen met de hulpvrager welke andere mogelijkheden er zijn, bijvoorbeeld in het eigen netwerk. We willen de aldus vastgestelde hulp effectief en efficiënt organiseren. Ten behoeve van de continuïteit van de dienstverlening in dit overgangsjaar, bouwen we voort op het huidige bestek. Hiermee wordt onnodige onrust in het maatschappelijke veld voorkomen en beperken we de inspanningen die aanbieders en gemeenten moeten leveren voor deze contractering.

Daarnaast willen we, op basis van nog te ontwikkelen toekenningscriteria, met name aan instromende cliënten, een nieuwe vorm van dienstverlening gaan verstrekken, te weten bemiddelde hulp. Bij bemiddelde hulp is de burger opdrachtgever, maar hij/zij heeft daar geen regeldruk of administratieve rompslomp van. De aanbieder van bemiddelde hulp koppelt hulpvragers aan hulpen. De aanbieder regelt voor de cliënt de verantwoording en administratie alsmede de verzekering van risico's die voortvloeien uit opdrachtgeverschap. Voor de hulp regelt de aanbieder verzekering van risico's die voortvloeien uit de zelfstandigheid van de hulp (sociale zekerheid). Tot slot willen we nog dit jaar samen met de aanbieders kleinschalige nieuwe dienstverlening voor 2014 ontwikkelen, met als doel een beter beeld te krijgen van dienstverleningsvormen die de potentie in zich hebben om een goede invulling voor 2015 en verder te worden.

Tariefstelling en financiële kaders

Op grond van de motie Leijten is thans in de Wmo opgenomen (artikel 21a) dat de gemeenteraad reële basistarieven voor de huishoudelijke hulp moet vaststellen. De gemeente Groningen heeft overigens vanaf de aanvang van de Wmo, al reële tarieven gehanteerd en zal dat blijven doen. Er ligt geen gemeentelijke bezuinigingstaakstelling op de contractering voor 2014, maar anticiperend op de taakstelling die het Rijk gemeenten mogelijk gaat opleggen, zoeken we wel de financiële ruimte op. Dit willen we doen door het bespreekbaar maken van tariefverlaging voor de bestaande vorm van hulp in relatie tot bestekseisen en door inzet van bemiddelde hulp (de kostprijs van bemiddelde hulp is lager dan van de huidige hulp in natura). Complicerende factor in dit 'afwegingspel' is dat we nog niet weten wat er van het Rijk op gemeenten afkomt. Op basis van al onze bevindingen zullen we met tariefvoorstellen komen waarbij we ook aandacht besteden aan de (relatie met) bestekseisen.

Aanpak contractering in grote lijnen

We willen de bestaande vorm van huishoudelijke hulp en de bemiddelde hulp in twee concrete percelen in een offerteaanvraag onderbrengen. Die offerteaanvraag willen we middels een niet openbare procedure (onderhands) bekend stellen bij onze huidige aanbieders, hun onderaannemers en aanbieders die belangstelling hebben getoond. Ons nog te maken voorstel inzake tariefstelling, is van invloed op de gunningscriteria. Wanneer we daarin voor een vast uurtarief kiezen, zullen alle aanbieders die inschrijven (en die aan de overige eisen voldoen) gegund krijgen. Als

we kiezen voor een bandbreedte zullen we de tariefinschrijving moeten wegen en in de gunningscriteria verwerken. Voor het ontwikkelen van de nieuwe dienstverleningsvormen willen we in gesprekken met individuele aanbieders hun ideeën horen en bespreken. Hierbij nodigen we ook een vertegenwoordiging van de adviesorganen uit. Vervolgens willen we met de aanbieder die met het betreffende idee komt, concrete afspraken maken over de uitvoering ervan. Daarin besteden we ook aandacht aan monitoring, evaluatie en eventuele tussentijdse bijstelling. De gemeenten Hoogezand-Sappemeer, Haren, Slochteren en Ten Boer hebben aangegeven mee te willen doen aan de hier beschreven wijze van contracteren, iedere gemeente met zijn eigen specifieke aandachtspunten en criteria. De andere gemeenten met wie we de vorige aanbesteding samen deden, zijn hiervoor wel uitgenodigd, maar kiezen om verschillende redenen voor hun eigen trajecten.

Kwaliteit bestaande en bemiddelde hulp, relatie tot tarief

Net als bij de vorige aanbesteding in 2009, zijn de uitgangspunten:

- continuering van inzet van huishoudelijke hulp,
- keuzevrijheid voor de burger,
- kwaliteit van de geboden hulp (schoon huis, respectvolle bejegening, afspraken nakomen),
- zo min mogelijk administratieve lasten,
- waar mogelijk en gewenst continuering van hulp door de huidige hulpen.

Deze uitgangspunten gelden zowel voor de bestaande dienstverleningsvorm als voor bemiddelde hulp. We bouwen voort op het huidige bestek. Wel zoeken we financiële ruimte op. We proberen namelijk (reële) tariefverlaging te bewerkstelligen in relatie tot eisen in het bestek, bovendien willen we bemiddelde hulp gaan verstrekken. Samen met de aanbieders willen we onderzoeken welke eisen wel tijd en geld kosten maar in de praktijk betrekkelijk weinig meerwaarde opleveren. We overwegen die eisen te laten vervallen indien dit geen wezenlijke afbreuk doet aan de kwaliteit van dienstverlening. Gedacht kan worden aan: niet langer een cliënttevredenheidsonderzoek eisen, geen verplichting meer opleggen voor een accountantsverklaring, geen rapportage over percentielen meer eisen, niet langer eisen dat personeel ook na 17.00 uur beschikbaar is, niet langer aanleggen van een individueel plan huishoudelijke hulp, inzet hulp binnen 10 in plaats van 5 dagen na de toekenning. Het eventueel laten vervallen van die eisen heeft een verlagend effect op het tarief.

Bemiddelde hulp, relatie tot sociale zekerheid van de hulpen

Terwijl de eisen aan bemiddelde hulp vergelijkbaar zijn met die aan hulp in natura, en de burger dus nog altijd de hulp krijgt die hij nodig heeft, is het uurtarief voor bemiddelde hulp substantieel lager dan voor hulp in natura. Bemiddelde hulpen zijn weliswaar niet meer in dienst van een zorgaanbieder 'instituut', maar kunnen wel rekenen op sociale zekerheid. Dat de kosten voor de gemeente lager worden, heeft vooral te maken met het feit dat bemiddelde hulpen vallen onder de regeling dienstverlening aan huis, waardoor geen loonbelasting afgedragen hoeft te worden. Het uurtarief dat de gemeente betaalt, wordt door drie componenten bepaald: loon gebaseerd op CAO VVT, administratie- en bemiddelingskosten om hulpvrager en

hulp bij elkaar te brengen en de administratie te voeren voor burger en gemeente, en kosten ter borging van de sociale zekerheid van de hulpen (pensioen, ziekte e.d.). Aanbieders bieden ook nu al nauwelijks meer dienstverbanden aan aan hulpen met tijdelijke aanstellingen die niet langer verlengd kunnen worden. Dit gebeurt omdat men anticipeert op de nieuwe wetgeving in 2015. Hulpen die geen dienstverband krijgen, zouden in 2014 als bemiddelde hulp aan de slag kunnen. Vanaf 2015 zal de wijze waarop burgers ondersteund worden bij het voeren van huishouden, fundamenteel wijzigen. Om te beginnen wil het Rijk alleen mensen die het niet zelf kunnen betalen, nog in aanmerking laten komen voor een (maatwerkvoorziening voor) huishoudelijke hulp. Maar ook mensen met een minder laag inkomen zullen niet altijd goed in staat zijn om zelf geschikte hulp te vinden. Daarvoor kan een variatie op de in 2014 gestarte bemiddelde hulp worden ingezet; de gemeente kan deze burgers faciliteren door de bemiddeling door de aanbieder te laten regelen. Door het bekend maken en raken met het fenomeen van bemiddelde hulp, wordt de weg bereid voor 'witte' huishoudelijke medewerkers in 2015 en wordt ondanks de maatregelen in het regeerakkoord, bijgedragen aan het ook in 2015 zoveel mogelijk in stand houden van werkgelegenheid in een sociale stad.

Nieuwe dienstverleningsvormen

Vanaf 2015 wordt de gemeente verantwoordelijk voor de jeugdzorg en de extramuraal begeleiding en verzorging. Dit biedt de gemeente mogelijkheden huishoudelijk werk, verzorging en begeleiding met elkaar te combineren tot nieuwe diensten. Hier kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het bieden van praktisch ingestelde begeleiding aan huishoudens die (tijdelijk) moeite hebben met het organiseren van het huishouden en het opvoeden van kinderen. In dit voorbeeld zou de aanbieder het idee kunnen uitwerken om slechts één all round hulp in te zetten (in plaats van drie verschillende 'soorten' hulpen) die door middel van voorbeeldgedrag rust en structuur in het huishouden brengt totdat het huishouden weer stabiel is. De vernieuwing kan ook gevonden worden in de organisatie van het huishoudelijke werk: aanbieders kunnen bijvoorbeeld komen met een servicedienst voor de was, het ramen lappen e.d. De kleinschalige nieuwe dienstverleningsvormen zijn bedoeld om een beter beeld te krijgen van wat we in 2015, mede in relatie tot de AWBZ decentralisatie en het programma vernieuwing sociaal domein, zouden willen/kunnen gaan regelen. Aan deze dienstverleningsvormen worden vooraf geen concrete eisen gesteld, het gaat er juist om dat aanbieders in vrijheid kunnen komen met ideeën die de potentie in zich hebben om een goede invulling voor 2015 en verder te worden. Wel moeten de ideeën uitvoerbaar zijn en moeten afspraken gemaakt worden over monitoring, evaluatie en eventuele bijstelling van de dienstverleningsvorm. Verder worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- zuinig omgaan met het beschikbare budget, ruimte scheppen,
- aanspreken van de kracht van de samenleving en waar mogelijk wederkerigheid stimuleren,
- resultaatgerichte kwaliteit: schoon huis,
- persoonsgerichte kwaliteit: bejegening, respect, afspraken nakomen,
- waar mogelijk beperken administratieve lasten,
- maatschappelijke waarde realiseren, verbindingen leggen binnen sociale domein.

Inspraaktraject, aanbieders

Zoals duidelijk is in deze brief, willen wij bestaande en bemiddelde hulp contracteren middels een offerteaanvraag. Voor nieuwe dienstverleningsvormen willen we individuele gesprekken voeren met aanbieders en adviesorganen. Door deelname van de adviesorganen aan die gesprekken, is inspraak in de totstandkoming van die nieuwe dienstverlening geborgd. We overleggen met de adviesorganen hoe we de inspraak op de uitgangspunten en het nieuwe beleid van verstrekken van bemiddelde hulp het beste kunnen vormgeven. Gegeven de noodzaak van een raadsbesluit in juni, zal hiervoor minder tijd beschikbaar zijn dan de normale inspraaktermijn

De informatieve bijeenkomst met alle uitgenodigde aanbieders en met een vertegenwoordiging van de adviesorganen zal in mei plaatsvinden.

Vervolg

In juni 2013 leggen wij u ons raadsvoorstel voor waarin wij u verzoeken de uitgangspunten van de te contracteren huishoudelijke hulp en de tariefstelling daarvoor op basis van reële tarieven, vast te stellen. Tevens vragen we u dan vast te stellen dat per 1 januari 2014 verstrekking van huishoudelijke hulp ook in de vorm van bemiddelde hulp kan plaatsvinden.

Het college is vervolgens verantwoordelijk voor de wijze van contractering, de offerteaanvraag en de gunning. Na afronding daarvan neemt het college het gunningsbesluit, sluit de raamovereenkomsten en informeert u hierover. De verordening, het financieel besluit en het verstrekkingenboek komen in november in de gemeenteraad. Afspraken/contracten over de nieuwe dienstverleningsvormen worden gedurende het aanbestedingsjaar 2013 gesloten.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

1b